

Rezolucja CM/ResCMN(2019)4 w sprawie wdrożenia przez Litwę Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych

(przyjęta przez Komitet Ministrów w dniu 27 marca 2019 roku na 1342. posiedzeniu Zastępców Ministrów)

Komitet Ministrów, zgodnie z postanowieniami artykułów 24 do 26 Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych (zwanej dalej „Konwencją ramową”),

Uwzględniając Rezolucję Res(97) 10 z dnia 17 września 1997 roku określającą zasady przyjęte przez Komitet Ministrów w sprawie ustaleń dotyczących monitorowania zgodnie z art. 24 do 26 Konwencji ramowej;

Uwzględniając zasadę głosowania przyjętą w kontekście przyjęcia Rezolucji Res(97)10;¹

Uwzględniając dokument ratyfikacyjny przedłożony przez Litwę w dniu 23 marca 2000 roku;

Przypominając, że Rząd RL przekazał swój raport dotyczący czwartego cyklu monitoringu w ramach Konwencji ramowej w dniu 23 lutego 2017 roku;

Po zbadaniu czwartej opinii Komitetu Doradczego w sprawie Litwy przyjętej w dniu 30 maja 2018 roku, przyjmuje następujące wnioski w odniesieniu do Litwy:

Władze zachęca się do wzięcia pod uwagę spostrzeżeń i rekomendacji zawartych w rozdziale I i II czwartej opinii Komitetu Doradczego. W szczególności, należy podjąć następujące działania w celu usprawnienia dalszego wdrażania Konwencji ramowej:

Zagadnienia wymagające natychmiastowego działania:²

- przyjęcie, w ścisłym porozumieniu z przedstawicielami mniejszości, kompleksowych ram prawnych zapewniających ochronę praw osób należących do mniejszości narodowych, przy jednoczesnym zachowaniu otwartego i promującego włączenie podejścia do osobistego zakresu zastosowania Konwencji ramowej;
- podjęcie stanowczych działań zwiększających świadomość w celu zniwelowania uprzedzeń wobec Romów³ zamieszkujących cały kraj i realizacja konkretnych szkoleń z udziałem nauczycieli, funkcjonariuszy policji oraz pracowników lokalnych organów administracji publicznej; dalsze działania mające na celu zapewnienie całkowitej równości Romów w dostępie do prawa do edukacji, pracy, mieszkania, ochrony zdrowia oraz pełnego udziału w życiu społecznym ze szczególnym naciskiem na kobiety romskie;

¹ W kontekście przyjęcia Rezolucji Res(97) 10 z dnia 17 września 1997 roku, Komitet Ministrów przyjął również następującą zasadę: "Decyzje na podstawie art. 24.1 i 25.2 Konwencji ramowej będą uznane za przyjęte, jeśli dwie trzecie przedstawicieli Stron Umowy, odda swój głos, w tym większość przedstawicieli Stron Umowy uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów zgłoszą za".

² Poniższe zalecenia są wymienione w kolejności odpowiadającej artykułom w Konwencji Ramowej.

³ Rada Europy posługuje się terminem "Romowie i Podróżnicy" w odniesieniu do szerokiej różnorodności grup etnicznych, którymi zajmuje się Rada Europy: z jednej strony a) Roma, Sinti/Manusze, Kale, Romaniczałe, Bojasze/Rudari; b) Egipcjanie Bałkańscy (Egipcjanie i Aszkali); c) grupy wschodnie (Domowie, Lomowie i Abdalowie); a z drugiej strony grupy takie jak Podróżnicy, Jeniszje oraz ludność określana w terminologii administracyjnej mianem "Gens du voyage" (ludność prowadząca wędrowny tryb życia), jak również osoby określające siebie samych jako Cyganów. Niniejszy przypis stanowi jedynie wyjaśnienie, a nie definicję Romów i/lub Podróżników.

- Wprowadzenie ram prawnych dotyczących posługiwania się językami mniejszości w kontaktach z organami administracji, na prywatnych znakach i oznaczeniach topograficznych, a także pisowni nazwisk i imion w dokumentach urzędowych, zgodnie z art. 10 i 11 Konwencji ramowej;
- Zapewnienie, że reforma edukacji nie spowoduje dyskryminacji uczniów ze szkół, w których językiem wykładowym jest język mniejszości poprzez realizację polityki opartej na dowodach raczej niż na granicach czasowych w zakresie działań przejściowych oraz poprzez zaangażowanie nauczycieli języków mniejszości w silnej roli doradczej; opracowanie i wdrożenie podejścia koncepcyjnego do nauczania dwujęzycznego i wielojęzycznego w szkołach i przedszkolach oraz wspieranie kontaktów dzieci należących do mniejszości narodowych ze środowiskiem posługującym się językiem litewskim i odwrotnie; rozważenie możliwości odzwierciedlenia wyników egzaminu z języków mniejszości w ostatecznej ocenie mającej znaczenie podczas rekrutacji do szkół wyższych.

Dalsze rekomendacje:

- Zapewnienie, że powszechny spis ludności w roku 2021 będzie stanowił solidną podstawę do stworzenia polityki dotyczącej praw mniejszości poprzez zagwarantowanie prawa do swobodnej i dobrowolnej samoidentyfikacji, możliwości deklarowania przynależności do więcej niż jednej grupy etnicznej oraz zbierania danych o językach rodzimych i innych językach;
- Zapewnienie, że Rzecznik ds. Równego Traktowania, Biuro Rzecznika Sejmu RL oraz Rzecznik Praw Dziecka pełnią swoje funkcje w oparciu o odpowiednie zasoby, w tym zasoby przydzielone w celu poprawy wizerunku i zwiększenia świadomości istnienia tych instytucji wśród osób należących do mniejszości narodowych;
- Zrewidowanie programu wsparcia kultur mniejszości umożliwiające organizacjom mniejszości składanie wniosków w sprawie projektów wieloletnich, a w razie konieczności, zapewnienie dostępu do podstawowego źródła finansowania długoterminowego; zabezpieczenie odpowiedniej sytuacji prawnej i budżetowej Domu Wspólnot Narodowych w Wilnie oraz Kowieńskiego Centrum Kultury Różnych Narodów i zapewnienie ciągłości podstawowego finansowania dla ich personelu i zaplecza;
- Zwalczanie stereotypów dotyczących osób należących do mniejszości narodowych występujących w dyskursie politycznym i w całym społeczeństwie oraz usprawnienie identyfikacji i sankcjonowania przypadków domniemanej dyskryminacji i wrogości na tle przynależności do grupy etnicznej, w tym przestępstw z nienawiści; zapewnienie, że informacje o przynależności domniemanych sprawców wykroczeń do grupy etnicznej nie zostaną ujawnione mediom, chyba że ujawnienie takich informacji jest bezwzględnie konieczne;
- Stabilizacja wsparcia dla mediów mniejszości za pośrednictwem Litewskiego Funduszu Wspierania Prasy, Radio i Telewizji poprzez stworzenie, *między innymi*, oddzielnej linii finansowania w ramach Funduszu z przeznaczeniem na finansowanie mediów mniejszości narodowych;
- Zapewnienie, że system edukacji wzbogaca wiedzę osób należących do większości o kulturze, historii, językach i religiach mniejszości narodowych; podejmowanie pilnych działań mających na celu zapewnienie, że materiały dydaktyczne oraz materiały szkoleniowe dla nauczycieli zawierają obiektywne informacje o Romach; zapewnienie wystarczającego i zrównoważonego finansowania struktur i personelu wymaganych w celu umożliwienia dzieciom romskim równego dostępu do edukacji, na przykład pracowników społecznych i mediatorów, poczynając od poziomu edukacji przedszkolnej;
- Zachęcanie gmin do tworzenia stosownych mechanizmów konsultacyjnych umożliwiających osobom należącym do mniejszości, w tym niewielkich społeczności, skuteczny udział w procesie decyzyjnym.